

CUBISMO

OBRA: AS SEÑORITAS DE AVIGNON

AUTOR: Pablo Ruiz **PICASSO**

CRONOLOXÍA: 1907

ESTILO: Cubismo

TÉCNICA: Óleo sobre lenzo

MEDIDAS: 245 cm x 235 cm

LOCALIZACIÓN: MOMA, Nova York

COMENTARIO

A ruptura coas melancólicas e emotivas composicións das súas etapas azul e rosa tivo un punto de arranque na decisión de Picasso de interpretar a arte de culturas primitivas que comezaba a valorarse por entón. Picasso, durante estes anos, coñeceu directamente a escultura negra no Museo do Trocadero, interesándose por obras da Costa de Marfil ou de Nova Caledonia, e coleccionando algunhas pezas de arte ibérica. Coa influencia de Cézanne, da escultura africana, ibérica e grega arcaica e coa representación das formas no espazo sen referenzas de perspectiva, Picasso abandonou o camiño da modernidade moderada e orientouse cara a formulacións dunha vangarda radical da que foi o creador da súa primeira obra mestra. Pintou *As señoritas de Avignon* entre 1906-1907, e cando amosou o cadro a outros pintores e amigos, algúns non ocultaron o seu rexeitamento. Pero o certo é que nesta obra Picasso estableceu os alicerces que servirán de fundamento ao Cubismo.

O que Picasso expuxo nesta pintura foi unha ruptura cos modelos clásicos tradicionais. Para a figura da esquerda inspirouse nunha escultura exipcia, mentres que para as cabezas das dúas figuras centrais é evidente que Picasso tivo en consideración os modelos da escultura ibérica. En cambio, as dúas cabezas das pinturas da dereita, que Picasso cambiou durante a execución do cadro, revelan un decidido interese pola escultura negra. Con todo, Picasso non rompía coa Historia, senon cos modelos clásicos da Historia, manipulados e adulterados polo academicismo.

Contido. Representa a cinco prostitutas no interior dun burdel na rúa Aviñón de Barcelona. As mulleres están pero non se comunican entre si coas miradas, senón que se presentan a si mesmas física e pictoricamente, nun espazo interior desartellado.

Composición. Trátase de cinco figuras femininas e un bodegón en primeiro plano, situadas nun interior dificilmente identificable. Tres miran ao espectador, catro erguidas e unha agachada e de costas pero coa cabeza volta. A muller de perfil, primeira á esquerda, parece correr/descorrer unha cortina, coa man adosada á parte posterior/superior. A segunda ten unha postura estraña, co brazo levantado e dobrado tras a cabeza e cunha perna cruzada sobre a outra; non está sentada, senón tumbada e vista desde arriba, levantada ao plano da pintura. A cuarta pola dereita parece entrar descorrendo as cortiñas. A quinta figura en posición de tres cuartos desde detrás (peito e muslo visible), nunha visión posterior e estirada coa cabeza retorcida para mirar ao espectador de fronte. Están inspiradas no *Baño turco* e na *Venus* de Ingres e *A alegoría de vivir* de Matisse. O fondo do cadro parece estar feito de vidros rotos, xa que son superficies triangulares que parecen translúcidas. No primeiro plano, no centro na parte baixa, dispón un bodegón, sobre unha mesa que corta o borde do cadro, composto por un racimo de uvas, sandía, mazá e pera sobre un mantel ou pano branco.

O espazo non é verosímil. Cada figura é autónoma e pode percibirse de xeito independente. O espazo tamén está facetado e aínda que pode suxerir varios planos, non se precisa con claridade o de diante e o de detrás.

A disposición das cabezas é variada; a primeira da esquerda ten tonalidades escuras distintas ao corpo, de inspiración exipcia. As dúas do centro teñen maior acordo entre cabeza e corpo, ámbalas dúas reducidas a rasgos elementais de primitivismo esquemático de influencia da escultura ibérica; e as dúas da dereita, da arte negra africana. As figuras están violentamente xeometrizadas, construídas a base de triángulos con agudos esquinamentos. Tecnicamente apreza unha clara diferenza entre as tres mulleres da esquerda e as dúas da dereita: nas figuras da esquerda percíbese unha clara influencia de Cézanne (aínda recoñecemos as formas) e nas da dereita domina a influencia das máscaras africanas e da escultura ibérica (rasgos deformes e angulosos). As máscaras pintadas como tales, rostros demoníacos e atractivos á vez, xunto coa desestruturación do espazo xeran certa intranquilidade no espectador.

A gama cromática oscila entre o rosa, ocre e azul, cun forte facetado que configura masas cromáticas correspondentes a zonas dos corpos ou dos espazos.

A representación espacial aínda ten algo de convencional, pois o espazo queda definido polo bodegón da mesa e as cortinaxes. Pero xa Picasso renuncia á ilusión da terceira dimensión (carecen de sentido conceptos como diante-detrás, perfil-fronte) e rompe co concepto de profundidade ao prescindir do artificio da perspectiva e colocar todos os elementos no mesmo plano. A introdución da visión simultánea aprézase claramente na figura da dereita, que ten o corpo de costas e o rostro de fronte, o nariz, a boca e un ollo de perfil e o outro ollo e as orellas de fronte.

Importancia e repercusión. Este cadro está considerado como emblema e inicio do Cubismo. A achega máis importante de Picasso foi a súa ruptura co sistema tradicional de representación. A pintura occidental desde o Renacemento baseouse na concepción do cadro como un escenario de tres dimensións captado desde un punto único e estático: o ollo do pintor. Nas *Señoritas de Aviñón*, Picasso distorsiona a representación monofocal e introduce a simultaneidade da visión, acometendo a representación desde un concepto plurifocal que libera o cadro das limitacións da representación tradicional e proporciona á pintura unha radical autonomía da forma. Trátase dun cadro moi elaborado, para o que Picasso realizou numerosos debuxos preparatorios, realizado nun momento de intensa actividade creadora, de experimentación e investigación.